

**Virkakielikampanja
13.10.2014–31.12.2015**

Avoimen hallinnon virkamiesverkoston
tapaaminen 7.10.2014

Ulla Tiililä

Hyvän virkakielen toimintaohjelma

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/tr02.pdf?lang=fi>

Viraston huoneentaulu

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/viraston_huoneentaulu.pdf?lang=fi

Virkamiehen huoneentaulu

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/virkamiehen_huoneentaulu.pdf?lang=fi

Viranomaisten on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä (hallintolain 9. §)

- Hallintolain vaatimus hyvästä viranomaiskielestä ei ole vaikuttanut riittävästi.
- Pykälää on käytetty harvoin kanteluiden aiheena tai seuraamusten perusteena.
- Kielenkäytön muutos vaatii toiminnan ja asenteiden muutoksia.

Toimenkuvaani työssä on kuulunut tekstin kielellisen sujuvuuden tarkistaminen, mutta vaikeutena on ollut esimiehen jääräpäinen pysyminen kapulakielessä.

Kansalaiskysely

Virkakieli ei parane pelkin pykälän eikä vain yksilötaitojen varassa

- Hyvän virkakielen tavoittelu osaksi jokapäiväistä viranomaistyötä
- Virkakielen laadun seuranta osaksi muuta toiminnan arviointia
- Kirjoittamisen edellytykset ja olosuhteet kuntoon
- Viranomaiset ja virastot keskinäiseen yhteistyöhön
- Kielen asiantuntijoilta tietoa ja tukea tarvittaessa

Ohjelman osiot

1. Ehdotukset valtioneuvoston toimenpiteiksi
2. Suositukset julkishallinnon yhteisiksi toimiksi
3. Suositukset virastojen omiksi toimiksi
4. Suositukset yliopistoille, ammattikorkeakouluille ja ammattioppilaitoksille

Kielen korjailusta parempiin käytäntöihin

Asettakaa tavoitteet kielen laadulle ja järjestäkää työ sen mukaan.

- Mitkä ovat keskeiset tekstit? Onko turhia tekstejä?
- Vastaako joku tekstien prosessikuvauksesta?
- Mikä estää hyvän kielenkäytön?

Selkeyttäkää laajasti leviäviä tekstejänne.

- Mikä ja ketkä kaikki vaikuttavat lopputulokseen?
- Ovatko tekstiä laatimassa kaikki ne, joiden työtä asia koskee?

Asettukaa asiakkaan asemaan ja hankkikaa palautetta.

- Onko tarvetta selkokieleen?
- Saavatko asiakkaat tietoa siitä, miten asiointi tapahtuu ja etenee?
- Hankitteko palautetta sekä asiakkailtanne että työntekijöiltänne?

Tekstitehtaan tuotantoketju kuntoon!

Palveleeko tekniikka hyvien tekstien tekemistä?

- Huomioidaanko tietojärjestelmien vaikutukset kielenkäyttöön jo hankintavaiheessa?
- Onko varattu aikaa, rahaa ja työvoimaa sovelluksen ja vakiotekstien päivittämiseen?

Tarjotkaa kirjoittamiseen ohjeita ja koulutusta.

- Saisiko intranettiin sivut hyvästä virkakielestä?
- Onko termien ja nimien muodostamisesta ohjeet?
- Voisiko sopia sisäisestä tekstien kommentoinnista?

Hyvää virkakieltä – miksi?

Kun teksti tulee kerralla ymmärretyksi eikä tekstin sävy loukkaa,

- tulee vähemmän kyselyjä, riitaa, muutoksenhakua
- säästyy enemmän aikaa muuhun, resursseja vapautuu, jopa rahaa säästyy
- vastaanottaja osaa toimia toivotulla tavalla.

Hyvä virkakieli kuuluu hyvään hallintoon, koska

- kuntalaisten ja kansalaisten oikeusturva paranee ja mahdollisuus osallistua yhteisiin asioihin helpottuu
- viranomaisten työ tehostuu.

Hyvän hallinnon periaatteet

Väite toteutuu melko tai erittäin hyvin:

Viranomaiset käyttäytyvät asiallisesti 48 %

Lomakkeet ovat helposti saatavilla 43 %

Neuvonta ja opastus hoidetaan asianmukaisesti 26 %

Tehdyille päätöksille saadaan perustelut 23 %

Hakulomakkeet ovat selkeät 22 %

Virkakieli on asiallista, selkeää ja ymmärrettävää 20 %

Hallinnossa asioiminen on sujuvaa 15 %

Päätökset ovat helposti ymmärrettäviä 14 %

Kansalaisia kuullaan heitä koskevissa asioissa 13 %

Hallinto on helppoa ja yksinkertaista 9 %

Asioita hoidetaan ilman viivytystä 8 %

Salminen & Ikola-Norrbacka 2009 : Eettinen hallinto ja kansalaiset. Vaasan yliopiston julkaisuja tutkimuksia 288. Hallintotiede 37

http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-249-6.pdf

Virkakielikampanja 13.10.2014–31.12.2015

Mitä tehdään?

Kannustetaan valtion ja kuntien viranomaisia parantamaan kielenkäyttöään.
Tehdään Hyvän virkakielen toimintaohjelmaa tutuksi ja tunnetuksi.

Miten tehdään?

Pilottivirastot testaamaan ehdotuksia

Kummi

Kampanjasivut ja -materiaali (kalvopaketteja, testejä, ohjeita)

Erilaiset tilaisuudet

Ketkä tekevät?

Avoin hallinto –hanke (VM), Kehitysvammaliitto (Selkokeskus), Kotimaisten kielten keskus, Kuntaliitto, opetus- ja kulttuuriministeriö, valtioneuvoston kanslia

Selkeän kielen päivä 13.10.2014

Virkakielikampanjan avajaistilaisuus, eduskunnan Kansalaisinfo, Arkadiankatu 3

14.00–14.05	Eduskunnan tervehdys, apulaistiedotuspäällikkö Rainer Hindsberg
14.05–14.20	Virkakielikampanjan avaus, kansliapäällikkö Harri Pursiainen
14.20–14.30	Kampanjan esittely, johtaja Pirkko Nuolijärvi, Kotimaisten kielten keskus
14.30–14.50	Kampanjan pilottiviraston ja -kunnan puheenvuorot
viestintäjohtaja Mikko Mattinen, Verohallinto
viestintäjohtaja Anna-Maria Maunu, Tampereen kaupunki
14.50–15.00	Rakt på sak -hankkeen työ jatkuu kunnissa, Mattias Lindroth, Kuntaliitto
15.00–15.10	Virkakieli toimittajan korvin ja silmin koettuna, toimittaja Marjukka Havumäki, Yle
15.10–15.15	Opetusministeri Krista Kiurun videotervehdys
15.15–15.25	Keskustelua
15.25–15.30	Malja hyvälle virkakielelle

40 ensiksi ilmoittautunutta